

TAPIOLA VARAINHOIDON VUOSIKERTOMUS

2011

Tapiola Varainhoito Oy

Tapiola Varainhoito tarjoaa varainhoito- ja sijoitusrahastopalveluja yksityis- ja yritysasiakkaille. Yhtiössä työskentelee noin 60 sijoitusalan ammattilaista.

Tässä muutama heistä:

- 1 *Outi Kalpio*
Apulaisjohtaja
- 2 *Jari Järvinen*
Pääekonomisti, apulaisjohtaja
- 3 *Anna-Kaisa Villa*
Back office -asiantuntija
- 4 *Peter Castrén*
Korkosijoituspäällikkö

Tapiola Varainhoito lyhyesti

Tapiola Varainhoito Oy vastaa Tapiola-ryhmän varainhoito- ja sijoitusrahastopalveluista. Yhtiö hallinnoi noin 6,4 miljardin sijoitusvarallisuutta. Tapiola Varainhoito on Tapiola Pankin tytäryhtiö ja kuuluu Vahinko-Tapiolan konserniin.

Palvelut henkilöasiakkaille

- Sijoitusrahastot
- Private-varainhoitopalvelu
- Vauras-varallisuudenhoito

Palvelut yrityksille, yrittäjille ja yhteisöille

- Ratkaisut tehokkaaseen kassanhallintaan
- Sijoitusrahastot
- Private-varainhoitopalvelu
- Instituutiosijoittajien palvelu

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	2
Hallituksen toimintakertomus	4
Tuloslaskelma	8
Tase	9
Epäsuora rahoituslaskelma	10
Liitetiedot	11
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	22
Tilinpäätösmerkintä	23
Tilintarkastuskertomus	24

” Onnistuimme sijoitustoiminnassamme markkinaa nähden hyvin ja kasvatimme sekä osuudenomistajien että instituutiosijoittajien määrää. Myös hallinnoimienne asiakasvarojen määrä kasvoi merkittävästi.

Tom Lijestrom

Tapiola Varainhoidon toimitusjohtaja

Asiakkaiden määrä kasvoi markkinoiden epävakaisuudesta huolimatta

Tapiola Varainhoito teki haasteellisessa sijoitusympäristössä odotuksia paremman tuloksen ja kasvatti muun muassa asiakasmääräänsä. Vuodenvaihteessa yhtiö oli Suomen kahdeksanneksi suurin rahastoyhtiö.

Vuonna 2011 toimintaympäristöä leimasivat valtioiden rahoitusongelmat, osakekurssien lasku sekä rahastomarkkinan supistuminen. Toisaalta epävakainen toimintaympäristö tarjosi aikaisempaa enemmän mahdollisuuksia palvella asiakkaita aktiivisen varainhoidon ratkaisulla.

Tapiola Varainhoidon hallinnoitujen asiakasvarojen määrä kasvoi 8,8 prosentilla ja osuudenomistajien määrä kasvoi reilulla 2000 osuudenomistajalla. Tapiola Varainhoidon markkinaosuus Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen rahastopääomista nousi 3,0 prosenttiin. Yhtiön sijoitus Suomen suurimpien rahastoyhtiöiden joukossa nousi yhdellä pykälällä kahdeksanneksi suurimmaksi rahastoyhtiöksi.

Varainhoitoasiakkaiden määrä kasvoi kaikissa asiakassegmenteissä. Lukumääräisesti eniten kasvoi yksityisasiakkaiden määrä, kun taas euromääräisesti eniten kasvua oli instituutioasiakkaiden ja Private-varainhoitoasiakkaiden varallisuuden määrässä.

Tapiola Varainhoidon liikevoitto ylitti asetetun tavoitteen ollen 1,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto oli 15,5 miljoonaa euroa. Vakavaraisuussuhde oli 22,6 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana oli 25,9 prosenttia.

Myynnin ja markkina-aseman hyvästä kehityksestä huolimatta haasteita tuloksen pitämiseksi korkealla tasolla toivat kesän jälkeen markkinoiden laskevat omaisuusarvot. Valtioiden velkakriisin purkaminen kestää useita vuosia, mikä näkyy epävakautena markkinoilla myös jatkossa.

Asiakasvarojen määrä kasvoi

8,8
prosentilla.

Näkemyksellistä varainhoitoa ja uusia palveluja

Vuoden 2011 vaikeassa sijoitusympäristössä korostui Tapiola Varainhoidon omaan näkemykseen perustuva sijoitustoiminta. Asiakkaille toi lisäarvoa päätöksemme olla voimakkaassa alipainossa osakesijoituksissa ja voimakkaassa ylipainossa käteisen osalta. Suojaava varainhoitomallimme osoitti toimivuutensa poikkeuksellisen vaikeassa sijoitusympäristössä. Myös Tapiolan rahastot menestyivät vuoden aikana. Rahastovertailuja tekevä Morningstar valitsi Maailma 50 -rahaston Suomen parhaaksi yhdistelmärahastoksi. Rahastoluokittaja Lipper puolestaan valitsi Maailma 20:n pohjoismaiden parhaaksi yhdistelmärahastoksi vertailuryhmässään.

Tapiolan yksityishenkilöiden säästämisen ja sijoittamisen palveluja täydennettiin Vauras-palvelukonseptilla, joka on tarkoitettu yli 20000 euron sijoitusvarallisuuden hoitamiseen.

Tapiola Varainhoito perusti vuoden aikana neljä uutta rahastoa. Tapiola Osinko -sijoitusrahasto aloitti tammikuussa ja Tapiola Kehittyvät Korkomarkkinat -erikoissijoitusrahasto toukokuussa. Syyskuussa käynnistettiin kaksi varainhoito-asiakkaille tarkoitettua pörssinoteerattuihin indeksiosuusrahastoihin eli ETF:iin sijoittavaa rahastoa.

Aktiivista vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa lisäsimme vuoden aikana asiakastapaamisten, alueellisten asiakastilaisuuksien sekä Sijoitustalous.fi-sivuston ja sen uutiskirjeen kautta. Asiakaspalautteen perusteella kehitämme palveluja entistä monipuolisemmiksi. Hyvänä esimerkkinä tästä ovat ETF-rahastot, jotka tuotiin nimenomaan asiakaspalautteiden perusteella osaksi varainhoitosalkkujen hoitoa.

Vuosi 2011 oli myös verkostoitumisen vuosi. Syyskuussa Tapiola käynnisti yhteistyön Finnair Plus -kumppanuusverkoossa tarjoamalla Finnairin asiakkaille mahdollisuuden vaihtaa Finnair Plus -pisteitä Tapiolan sijoitusrahasto-osuuksiksi. Tapiola aloitti myös Eläkeliiton kanssa ikäihmisten talousluku-aidon parantamiseen tähtäävän yhteistyön.

Vastuullisuus ohjaa sijoitustoimintaa

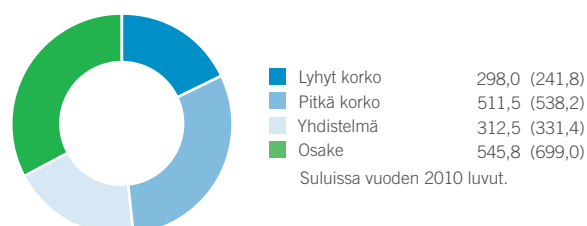
Vastuullisuus on osa Tapiola Varainhoidon sijoitusprosessia ja keskeinen osa päivittäistä toimintaa. Vuoden 2011 alussa käyttöön otettu uusi raportointitapa parantaa sijoittajan mahdollisuuksia seurata sijoitusrahastojen vastuullisuutta. Tapiola julkaisee suorien osakerahastojen ja yrityslainarahaston kuu-kausikatsauksissa sijoituskohteiden vastuullisuusjakauman. Jakauksessa kerrotaan, kuinka monta prosenttia sijoitussalkkuun kuuluvista yrityksistä on hoitanut vastuunsa ympäristö- ja sosiaalikesymyksissä kiitettävästi, tyydyttävästi, hyvin tai heikosti.

Avainluvut

Tapiola Varainhoidon avainluvut

	2011	2010	2009
Liikevaihto, milj. e	15,5	15,9	12,0
Liikevoitto, milj. e	1,3	3,1	0,5
Vakavaraisuussuhde, % (Basel II)	22,6	25,9	37,6
Osuudenomistajien lukumäärä	52 993	50 872	44 834
Sijoitusrahastojen pääomat, milj.e	1 667,8	1 810,4	1 594,2

Tapiola Varainhoidon hallinnoimien rahastopääomien jakautuminen 31.12.2011, milj. e.

Hallituksen toimintakertomus 2011

Toimintaympäristö

Vuosi 2011 oli sekä reaalityaloudessa että sijoitusmarkkinoilla hyvin kaksijakoinen. Alkuvuonna talouskasvu jatkui vielä suhteellisen vahvana mutta raaka-aineiden ja energian hintojen nousun seurauksena kustannusinflaation voimistuminen alkoi vähitellen heikentää maailmantalouden näkymiä. Inflaatiopaineiden vuoksi Euroopan keskuspankki jopa teki huhtikuussa ensimmäisen koronnostonsa sitten kesän 2008. Sijoitusmarkkinoilla omaisuusluokkien kehitys heijastelikin alkuvuonna stagflatorista (kasvun hidastumisen ja kiihtyvän inflaation yhdistelmä) talousympäristöä: kasvunäkymien heikkeneminen jarrutti riskipitoisten omaisuusarvojen nousua kun taas inflaatoriski nosti pitkiä korkoja. Alhaisesta tuottotasosta huolimatta käteinen oli vuoden alkupuoliskolla paras omaisuusluokka.

Kesäkuukausina sijoitusympäristö kuitenkin muuttui nopeasti. Yhdysvaltain tilinpitotiedot paljastivat kustannusinflaation vaikuttaneen erittäin negatiivisesti talouskasvuun. Useat talouden luottamusindeksit olivat kääntyneet laskuun jo keväällä. Samaan aikaan Euroopan velkakriisi alkoi uudelleen kärjistyä, kun markkinoiden luottamus Italian kykyyn hoitaa velkatilannettaan äkillisesti heikkeni. Loppuvuoden aikana reaalityalouden suhdanneindikaattorien pudotus jyrkkenei ja euroalueen ongelmien pelättiin leviävän globaalisti laskusuhdanteeksi rahoitusmarkkinoiden kautta. Sijoitusmarkkinoilla alettiin hinnoitella mahdollista taantumaa ja deflaatiota. Osakekurssit laskivat voimakkaasti, erityisesti Euroopassa ja syklisillä reunamarkkinoilla. Turvallisina pidettyjen valtioiden lainakorot taas laskivat ennätysellisen alas. Euroalueen reunavaltioiden maksutasekriisi sen sijaan kasvatti kyseisten maiden korkoerot suhteessa Saksaan euroajan ennätystasolle.

Euroopan velkakriisistä huolimatta Yhdysvaltain talousympäristö säilyivät vielä vuoden viimeisinä kuukausina yllättävän vakaina. Kehittyvissä talouksissa kasvu alkoi kuitenkin selvästi hidastua mutta vuoden 2008 kaltaista äkillistä pysähdystä ei tapahtunut. Maailman osakemarkkinoilla koko vuoden arvonlasku jäikin euromääräisesti alle viiden prosentin. Euroopan ydinvaltioiden korkotason voimakkaan laskun ansiosta euroalueen valtionlainojen vuosituotto oli yli kolme prosenttia. Euro heikkeni vuoden aikana dollariin ja puntaan nähden noin kolme prosenttia ja suhteessa jeniin yli kahdeksan prosenttia.

Tulevaisuuden näkymät

Vuoden 2012 alkaessa Euroopan taloustilanne on erittäin vaikea. Kansantuote todennäköisesti kääntyi euroalueella laskuun jo vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä. Julkissa taloudessa ei enää ole elvytysvaraa vaan päinvastoin valtiontalouden menoja joudutaan sopeuttamaan – myös euroalueen ydinvaltioissa. Samanaikaisesti pankkien vakavaraisuusongelmat vähentävät luotonantoa ja heikentävät siten yksityistä kysyntää.

Taantuman syvyys ja kesto riippuu oleellisesti siitä, miten nopeasti luottamus maksutasekriisistä kärsivien maiden selviämiseen saadaan palautettua. Parhaassa tapauksessa

vakauttamistoimet onnistuvat vakuuttamaan sijoittajat, jolloin pääomaa alkaa jälleen virrata alijäämämaitiin. Elpyminen voisi siten käynnistyä jo vuoden 2012 jälkipuoliskolla. Mikäli elpyminen ei toteudukaan, reunavaltiot ovat entistä enemmän euroalueen vakausrahastojen, IMF:n sekä ennen kaikkea EKP:n tukitoimien varassa. Tällöin myös poliittinen riski rahoituksen hajoamisesta kasvaisi merkittävästi siitä huolimatta, että se olisi talouden näkökulmasta perin epätoivottavaa. Kreikan julkisen talouden ongelmia tuskin pystytään enää ratkaisemaan ilman mittavaa velkapääoman mitätöimistä.

Sijoitusmarkkinoilla riskipitoisten omaisuuserien hinnoittelu heijastelee jo lyhyttä, Eurooppaan rajautuvaa taantumajaksoa. Osakemarkkinoiden kannalta riskinä on, että Euroopan talouden ongelmat leviävät rahoitusmarkkinoiden kytkösten kautta laajamittaisesti myös Yhdysvaltoihin ja kehittyviin talouksiin. Erityinen huolenaihe on Kiinan kiinteistö- ja kuppilan mahdollinen puhkeaminen, joka heijastuisi voimakkaasti myös raaka-aineiden hintoihin ja siten raaka-aineita tuottavien maiden valuuttoihin.

Reaalityalouden ja finanssijärjestelmän ongelmien vuoksi keskuspankit pitävät ohjauksensa hyvin alhaisina vielä pitkään. Euroopassa EKP joutunee laskemaan nykyistä 1,00 prosentin korkoa edelleen. Kun EKP samanaikaisesti tarjoaa pankeille pidempiaikaista rahoitusta, rahamarkkinakorkojen lasku todennäköisesti jatkuu. EKP:n antelias likviditeetti tukee välillisesti myös valtioiden varainhankintaa, mikä näkyy lyhyiden- ja keskipitkien valtionlainojen korkojen alenemisena. Toisaalta turvallisiksi koettujen valtioiden lainakorot ovat jo valmiiksi hyvin alhaiset eikä pitkän aikavälin tuottopotentiaalia juuri ole.

Sijoitusrahastomarkkinoiden kehitys

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen pääomat olivat vuoden 2011 lopussa 55,4 miljardia euroa (2010: 61,5 mrd. e). Vuoden aikana rahastoja lunastettiin hieman yli miljardi euroa ja markkina-arvojen laskun vaikutus oli noin 5 miljardia euroa.

Suomeen rekisteröityjen rahastojen rahastopääomat jakautuivat rahastoluokittain seuraavasti (%) vuoden päättyessä:

	2011	2010
Osakerahastot	32,5	39,7
Pitkän koron rahastot	30,2	29,0
Lyhyen koron rahastot	20,6	16,7
Yhdistelmärahastot	14,3	13,1
Muut	2,4	1,5

Markkinatilanteesta johtuen osakerahastot kärsivät eniten, näistä lunastettiin lähes 1,9 miljardia euroa. Pitkän koron rahastoista siirtyi pääomia lyhyen koron rahastoihin.

Tapiola Varainhoidon hallinnoimat rahastot

Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen rahastopääomat laskivat vuoden 2011 aikana 1 810,4 miljoonasta eurosta 1 667,8 miljoonaan euroon.

Nettomerkinnät rahastoista olivat vuoden aikana –46,1 miljoonaa euroa. Yhtiön markkinaosuus rahastomarkkinoista oli 3 prosenttia (2,9 %) ja nousimme sijalle kahdeksan Finanssialan Keskusliiton (FK) kotimaisten jäsenyhteisöjen markkinaosuuksien vertailussa. Rahastomme saivat 894 uutta asiakasta, asiakasmäärä vuoden lopussa oli 27 660 (26 766) ja osuudenomistajien määrä 52 993 (50 872).

Tapiola Varainhoito hallinnoi 30 sijoitusrahastoa, joilla asiakkaiden erilaisia sijoitustarpeita katetaan osake-, korko- ja yhdistelmärahastoilla.

Varainhoito

Kulunut vuosi 2011 jää sijoittamisen historiaan poikkeuksellisen vaikeana. Merkittävin tekijä oli Euroalueen velkakiirsin leviäminen koko maailmantalouden vakautta koskevaksi häiriöksi. Epävarmuus talousalueen kohtalosta sekä sen vaikutuksista maailman talouteen syöksi riskillisten omaisuusluokkien arvot alamäkeen toisella vuosipuoliskolla. Keskeinen sijoittamisen teema oli siirtyminen laatuun eli korkopuolella lähinnä Saksan valtion joukkolainoihin ja osakkeissa Yhdysvaltojen osakkeisiin. Tapiola Varainhoidon allokaatiopäätökset olivat oikean suuntaisia eli keväällä laskimme osakkeet asiakassalkuissa voimakkaaseen alipainoon ja osakkeiden mallisalkussa nostimme USA:n osakemarkkinat ylipainoon. Toimenpide ei ollut kuitenkaan tuottomielessä riittävä, sillä Suomen ja kehittyvien markkinoiden osakemarkkinoihin kohdistuivat rajuimmat kurssilaskut, jotka painoivat tuottoja alaspäin. Myös korkopuolella High Yield ja Kehittyvien Markkinoiden -joukkolainat olivat voimakkaassa paineessa, mikä pienensi muuten hyvin menneitä korkosalkkuja.

Loppuvuodesta tilanne hieman rauhoittui, mutta kokonaisuudessa asiakassalkujen tuotot jäivät vaatimattomiksi. Yksittäisiä ilonaiheita olivat Tapiola Yrityskorko- sekä lyhyen koron rahastot, Tapiola Kassakorko ja Lyhytkorko, jotka kaikki ylsivät erinomaisiin tuloksiin sekä absoluuttisesti että suhteellisesti verrattuna kilpailijoihin. Myös Tapiola Maailma -yhdistelmärahastot pärjäsivät kilpailijavertailuissa erinomaisesti.

Asiakkaat

Yritys- ja yhteisöasiakkaat

Vuoden 2011 vaikeassa sijoitusympäristössä korostui Tapiola Varainhoidon oman näkemys perustuva varainhoidollinen päätöksenteko. Yhteistyömme yritys- ja yhteisöasiakkuuksissa syvenyi niin keskusteluissa kuin itse salkunhoidossa sijoitusstrategiamme taktisten päätösten ympärille.

Lisäarvoa asiakkaillemme viime vuoden aikana toi erityisesti allokaatiopäätöksemme olla voimakkaassa alipainossa osakkeissa ja vastaavasti ylipainossa käteisessä. Asiakaspalautteiden mukaan allokaatiopäätöksemme poikkesi riittävästi muista, myöskin ajoituksellisesti.

Suojaava varainhoitomallimme osoitti toimivuutensa poikkeuksellisen vaikeassa sijoitusympäristössä. Siksi toimintatapa nousi asiakaskunnassamme erityisen kiinnostuksen kohteeksi.

Yhtiöryhmämme tarjoamat mahdollisuudet monipuolisiin sijoitusratkaisuihin konkretisoituivat asiakaskunnassamme. Sijoitustoiminnan epävarmuuden lisääntyessä

kiinteistösijoitukset sijoituskohteena saivat lisäpainoa asiakaidemme salkuissa. Onnistumisia saavutettiin Kiinteistö-Tapiolan hallinnoimissa kiinteistöpääomarahastoissa Tapiola Kr III KY ja Tapiola Kr IV KY sekä Henki-Tapiolan tarjoamissa kapitalisaatioratkaisuissa.

Varainhoitoasiakkaillemme Tapiola Pankin säilytyspalvelut ovat oleellinen osa palvelukokonaisuutta. Kiristyneessä kilpailutilanteessa onnistuimme hyvin, sillä säilytyspalveluasiakkuuksien määrä kasvoi.

Vuosi 2011 oli aktiivisen varainhoitopalvelujen kilpailuttamisen aikaa. Merkittävä onnistuminen saavutettiin allekirjoittamalla Tapiola Varainhoidon historian suurin varainhoitosopimus.

Vuotuisessa SFR-tutkimuksessa Tapiola Varainhoito nousi Suomen suurimpien varainhoitajien joukkoon.

Yksityisasiakkaat

Tapiolan yksityishenkilöiden säästämisen ja sijoittamisen palveluja täydennettiin Vauras-palvelukonseptilla, joka on tarkoitettu yli 20 000 euron sijoitusvarallisuuden hoitamiseen. Palveluun kuuluu erilaisille sijoitusprofiileille rakennetun sijoitussalkun lisäksi hyväkorkoinen pankkitili, MasterCard Gold -luottokortti ja Arjen Assistentti -palvelu.

Vuosi 2011 oli myös verkostoitumisen vuosi. Syyskuussa käynnistimme yhteistyön Finnair Plus -kumppanuusverkostossa tarjoamalla Finnairin asiakkaille mahdollisuuden vaihtaa Finnair Plus -pisteitä sijoitusrahasto-osuuksiksi. Lisäksi palkitsimme uusia rahastoasiakkaita Finnair Plus -pisteillä. Pyrimme kannustamaan asiakkaita pienentämään ympäristökuormitusta mm. luopumalla paperisesta raportoinnista ja palkitsemalla paperittoman raportoinnin valinnoita asiakkaita Finnair Plus -pisteillä.

Ikäihmisten talouslukutaidon parantamiseen tähtäävä hankkeemme, yhteistyö Eläkeliiton kanssa, alkoi loppuvuodesta. Tapiola tarjoaa Eläkeliiton paikallisyhdistyksille mahdollisuuden saada asiantuntijoita puhujiksi tilaisuuksiin, jossa kerrotaan erilaisista mahdollisuuksista hoitaa arkisia pankkiasioita, säästöjä ja sijoituksia, perintösuunnittelua sekä huolehtia arjen turvallisuudesta.

Vuonna 2011 luotiin perusta myös vuoden 2012 alussa käynnistyvälle yhteistyölle Veronmaksajain Keskusliiton kanssa.

Uusien asiakkaiden asiakkaaksi tulo helpottui huhtikuussa 2011 avatun verkkokaupan aueutua. Sen myötä pystyy aloittamaan rahastosijoittamisen Tapiolan rahastoihin verkossa myös toisten pankkien tunnuksilla.

Vastuullinen sijoittaminen

Keväällä 2011 osallistuimme YK:n vastuullisen sijoittamisen verkoston joka vuosi toteutettavaan vastuullisuuden arviointiin. Arvioinnissa tutkitaan, miten Tapiola Varainhoidossa on onnistuttu vastuullisen sijoittamisen periaatteiden soveltamisessa verrattuna muihin allekirjoittaneisiin varainhoitajiin. YK:n palauteraportin perusteella erityisvahvuudeksemme nousi oma vastuullisuusanalyysimme osana Tapiola Varainhoidon muuta yritysanalyysia.

Vuoden 2011 alussa Tapiola Varainhoito liitti sijoitusrahastojen kuukausikatsauksiin omat vastuullisuusjakaumat. Samalla Tapiola Varainhoidosta tuli yksi ensimmäisistä varainhoitopalvelujen tarjoajista, joka avasi rahastoissa olevien yritysten vastuullisuutta julkisesti.

Syksyllä julkaistussa SFR-tutkimuksessa, jossa tutkittiin kaikki suurimmat suomalaiset varainhoito- ja sijoitustalot, saimme parhaat arvoinnit vastuullisesta sijoittamisesta.

Vuoden 2011 aikana olemme olleet aktiivisesti mukana Finland's Sustainable Investment Forum ry:n toiminnassa edistämässä vastuullista sijoittamista mm. järjestämällä aiheeseen liittyviä tilaisuuksia.

Riskienhallinta

Tapiola Varainhoidon hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnasta. Hallitus hyväksyy vuosittain laadittavan riskienhallintasuunnitelman. Hallitus myös valvoo riskienhallintasuunnitelman toteutumista ja arvioi kuinka hyvin riskienhallinnassa on onnistuttu.

Johtoryhmän vastuulla on tunnistaa strategiset riskit ja huolehtia sekä strategisten että operatiivisten riskien hallinnan periaatteiden käytännön toteuttamisesta.

Operatiivisten riskien kartoitus ja niiden toteutumisen todennäköisyys arvioidaan vuosittain itsearviointimenetelmällä eri liiketoimintayksiköissä syksyn suunnittelukierroksen yhteydessä. Jokaisesta vähintään kohtuullisen merkittäväksi arvioidusta riskistä tehdään riskienhallintasuunnitelma.

Vuoden 2012 alusta Tapiola Privaten myyntijohtaja raportoi Varainhoidon toimitusjohtajalle. Tästä syystä Varainhoidon riskienkartoitusprosessiin ja riskienhallintasuunnitelmaan otettiin mukaan myös Private toiminto.

Sisäinen valvonta kerää tiedot riskitapahtumista ja raportoi ne edelleen johtoryhmälle ja Tapiola-ryhmän riskienhallinnalle. Sisäinen valvonta antaa tapahtuneesta myös palautteen liiketoimintayksikköön ja osallistuu riskien pienentämishankkeisiin.

Varainhoidon riskienhallintaa valvotaan ja kehitetään yhteistyössä Tapiola Pankin kanssa riskienhallintatoimikunnassa. Tapiola-ryhmän sisäisellä tarkastuksella on myös merkittävä rooli riskienhallinnan eri osa-alueiden tarkastusten muodossa. Pankkikonsernin riskienhallintajohtaja tekee liiketoiminnasta riippumattoman operatiivisten riskien hallinnan tehokkuuden ja kattavuuden arvioinnin kerran vuodessa.

Liiketoiminnoista riippumaton Tapiola-ryhmän lakiasianpalvelujen compliance-toiminto varmistaa, että Varainhoidon toiminnassa noudatetaan lakeja, viranomais määräyksiä ja sisäisiä ohjeita. Lisäksi esimiehet hoitavat omien alaistensa osalta sisäistä valvontaa, joka kattaa myös toiminnan säännösten mukaisuuden valvonnan. Compliance officer antaa vuosittain hallitukselle raportin tekemistään havainnoista. Compliance-toiminta kartoittaa vuosittain Varainhoidon juridiset riskit. Päävastuu toiminnan säännösten mukaisuudesta kuuluu toimitusjohtajalle.

Riskikartoituksiin perustuvat pääomavaatimukset huomioidaan yhtiön vakavaraisuuden hallintaprosessissa (ICAAP).

Merkittävimmät tapahtumat

Vuonna 2011 muokattiin rahastovalikoimaa täsmentämällä muutaman rahaston sijoituspolitiikkaa ja rahaston sääntöjä sekä perustamalla neljä uutta rahastoa. Uusia rahastoja ovat Tapiola Osinko, Tapiola Kehittyvät Korkomarkkinat, Tapiola ETF Osake ja Tapiola ETF Korko. Tässä yhteydessä myös rahastojen nimistä muutettiin vastaamaan paremmin uutta sijoituspolitiikkaa. Tapiola 2010 vaihtoi nimensä Tapiola Korkomaaillaksi ja täydentää nyt korkovarainhoitorahastona sekä Maailma-rahastoperheä että korkorahastojamme. Osakerahastojemme tyyli-perheen muodostavat nyt Tapiola Osinko ja Tapiola Kasvu (ent. Tapiola Tulevaisuus). Teemarahasto-perheen muodostavat nyt Tapiola Infra (ent. Tapiola Kiinteistö), Tapiola Kuluttaja (ent. Tapiola Trendi) ja Tapiola Hyvinvointi. Indeksiosuusrahastoihin (ETF) sijoittavat rahastot Tapiola ETF Korko ja Tapiola ETF Osake perustettiin tehokkaiksi työkaluiksi varainhoitoasiakkaiden salkkujen hoitoon.

Tapiola Pankin arvopaperivälityksen käynnistyminen mahdollisti säilytyspalvelun tarjoamisen myös Varainhoidon asiakkaille. Useille asiakkaille avattiinkin säilytykset Tapiola Pankkiin ja tämän johdosta asiakasvarojen hallinnassa otettiin käyttöön uusia toimintamalleja.

Henkilöstö

Palkitseminen

Tapiola-ryhmän palkka- ja palkitsemisjärjestelmät suunnitellaan ja valmistellaan henkilöstö-, talous- ja riskienhallintapalveluiden yhteistyönä. Tarvittaessa konsulttina käytetään Hay Group Oy:tä.

Tapiola Varainhoito Oy:n palkka- ja palkitsemispolitiikkaan sekä palkitsemisjärjestelmiin liittyvät päätökset tekee hallitus.

Johdon vuosipalkkiot perustuvat yhtiöiden tuloksiin ja tulokseen vaikuttaviin elementteihin. Mittarit ovat tilinpäätöksen tunnuslukuihin perustuvia. Johdon strategiapalkkiot puolestaan koostuvat vakavaraisuutta ja kasvua mittaavista elementeistä ja niissä palkkion määräytymiseen käytetään tilinpäätöksen tunnuslukuihin perustuvaa kilpailijavertailua. Palkkio määräytyy edellä mainittujen elementtien toteuma-asteen, asematasoon perustuvan maksimipalkkioprosentin ja vuosipalkan perustuvan laskelmaan. Tapiola Varainhoidon maksimipalkkioprosentit ovat 50 prosenttia vuosipalkasta.

Pääkonttorin toimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään seitsemän prosenttia vuosipalkasta lukuun ottamatta joitakin sijoitus- ja varainhoitotoiminnassa sekä riskienhallinnassa toimivia asiantuntijoita, joiden maksimipalkkio voi olla enintään 20 prosenttia vuosipalkasta. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskusteluissa.

Yhtiön erikseen määritellyillä sijoitusorganisaatioon kuuluvilla henkilöillä on oma pitkän aikavälin tulospalkkiomallinsa, missä palkkio määräytyy kolmen vuoden jaksolla indeksiin verrattavien sijoitustuottojen perusteella. Palkkiotasojen vaihteluväli on vuositasolla 10–33 prosenttia vuosipalkasta.

Tapiola-ryhmän vuonna 1991 perustettuun henkilöstörahastoon siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä. Ennakkolaskelman mukaan henkilöstörahastoon ei vuodelta 2011 tehdä siirtoa. Kumulatiivisesti Tapiola-ryhmä on siirtänyt henkilöstörahastoon sen toiminnan aikana yhteensä 29,4 miljoonaa euroa.

Hallinto ja tilintarkastajat

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 18.3.2011 hallituksen jäseniksi valittiin edelleen yhtiöryhmän johtaja Jari Saine puheenjohtajaksi sekä jäseniksi toimitusjohtaja Harri Lauslahti, johtaja Jaakko Gummerus ja johtaja Jari Eklund. Osuudenomistajien kokous valitsi hallituksen jäseniksi Työttömyysvakuutusrahaston talousjohtajan Tapio Oksasen ja Henki-Tapiolan varatoimitusjohtajan Janne Pesosen.

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 19.8.2011 myönsi pyynnöstä eron hallituksen varsinaisille jäsenille Jari Saineelle ja Jaakko Gummerukselle 1.1.2012 lukien. Hallituksen jäseniksi eronneiden henkilöiden tilalle valittiin Vahinko-Tapiolan toimitusjohtaja Juha-Pekka Halmeenmäki ja johtaja Hanna Hiidenpalo Eläke-Tapiolasta 1.1.2012 lukien. Uudet hallituksen jäsenet valittiin hallituksen kuluvan toimikauden loppuun eli vuoden 2012 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettiin, että yhtiön vuodelta 2010 vahvistetun tilinpäätöksen mukaisista voitto-varoista jaetaan osinkoa yhteensä 800 tuhatta euroa.

Yhtiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin edelleen KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana Tapiola-ryhmässä toimii KHT-tilintarkastaja Juha Tuomala. Varatilintarkastajaksi valittiin KHT-tilintarkastaja Sari Airola PricewaterhouseCoopers Oy:stä. Osuudenomistajien kokouksessa valittiin varsinaiseksi tilintarkastajaksi Jukka Paunonen, KHT, ja varatilintarkastajaksi Taru Mäenpää, KHT.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola ja Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö ilmoittivat 7.2.2012, että ne yhdistyivät keskinäiseksi finanssiryhmäksi 31.12.2012. Asiakkaiden omistama uusi yhtiöryhmä muodostetaan sulauttamalla Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö vastaanottavaan yhtiöön Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolaan, josta tulee yhtiöryhmän keskusyhtiö. Lähivakuutus -Tapiola -ryhmästä muodostuu Suomen suurin ja vakavaraisin vahinkovakuuttaja. Yhdistyminen edellyttää hyväksymisen Lähivakuutus Keskinäisen Yhtiön ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan yhtiökokouksissa keväällä 2012 sekä tarvittavat viranomaisluvat Finanssivalvonnalta ja Kilpailuvirastolta.

Tapiolasta ja Lähivakuutuksesta muodostuvaan yhtiöryhmään kuuluvat keskus- ja alueyhtiöiden lisäksi Tapiola Pankki Oy, Tapiola Varainhoito Oy, Henki-Tapiola ja Kiinteistö-Tapiola Oy.

Yhdistyminen näkyy Tapiola Varainhoito osakeyhtiön osalta muutoksena Lähivakuutus-Tapiola Varainhoito osakeyhtiöksi. Tätä myötä tulevat suuremmat sijoitusvolyymit näkyvät yhtiön kasvuna sijoittajana. Yhtiön tuotteiden myynti ja näkyvyys asiakkaille kasvaa myös koska toimistoverkosto kasvaa merkittävästi.

Omaisuu denhoitoa harjoittavan rahastoyhtiön vakavaraisuuslaskelma, milj. euroa

	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007
Ensisijaiset omat varat	6,4	6,0	6,3	6,3	3,9
Toissijaiset omat varat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Riskipainotetut saamiset	4,8	5,4	3,8	2,6	2,8
Omien varojen vähimmäisvaatimus	2,3	1,9	1,3	1,0	0,8
Vakavaraisuussuhde, % Basel II	22,6	25,9	37,6	52,7	40,7

Tuloksen muodostuminen

Yhtiön liikevaihto 15,4 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 15,9 milj. euroa) muodostui sijoitusrahastotoiminnan tuotoista, omaisuudenhoitopalvelun tuotoista, sijoitusten tuotoista sekä liiketoiminnan muista tuotoista.

Sijoitusrahastotoiminnan tuotot olivat 14,2 miljoonaa euroa (13,9 milj. euroa, hallinnointipalkkioiden palautuksia kirjattiin 5,6 miljoonaa euroa (4,8 milj. euroa). Omaisuudenhoitopalvelun tuotot olivat 6,6 miljoonaa euroa (6,6 milj. euroa).

Sijoitusten tuotot olivat yhteensä 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa) sekä liiketoiminnan muut tuotot 0,2 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa).

Muiden hallintokulujen, 7,8 miljoonaa euroa (7,6 milj. euroa) merkittävimmät erät olivat ostetut palvelut 4,2 miljoonaa euroa (3,7 milj. euroa) ja atk-kulut 2,2 miljoonaa euroa (1,9 milj. euroa).

Liikevoitto oli 1,3 miljoonaa euroa (3,1 milj. euroa).

Vakavaraisuus

Yhtiön vakavaraisuus on hyvä. Kertomusvuoden päättyessä Basel II vakavaraisuussuhde oli 2,8-kertainen suhteessa minimi määrään (3,2-kertainen).

Yhtiön hallitus seuraa vakavaraisuuden kehitystä säännöllisesti konsernin sisäisellä omaan liiketoimintaan perustuvalla ICAAP-prosessilla.

Vakavaraisuuslaskelma

Sijoitusrahastolain 30c §:n mukaisesti rahastoyhtiön, joka harjoittaa lain 5 § 2 momentissa tarkoitettua toimintaa (omaisuudenhoitoa ja sijoitus- ja rahoitusneuvontaa), on annettava vakavaraisuudestaan seuraavat tiedot (alla oleva taulukko).

Hallituksen voitonjakoesitys

Yhtiökokouksen käytettävissä on yhtiön voitonjakokelpoiset varat, tilikauden ja aikaisempien tilikausien voittovarot 4,0 miljoonaa euroa josta tilikauden voitto on 1,0 miljoonaa euroa sekä sijoitetun vapaan pääoman rahasto 2,2 miljoonaa euroa, yhteensä 6,3 miljoonaa euroa.

Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 800 000 euroa ja 163 462 euroa siirretään edellisten tilikausien voitto -tilille.

TULOSLASKELMA
1.1.-31.12.2011
1.1.-31.12.2010
Palkkiotuotot ¹⁰⁾

Hallinnointipalkkiot	13 891 389,30	13 538 642,16
- Sijoittajille palautettu määrä	-5 587 876,44	-4 801 993,55
Merkintäpalkkiot	358,29	149,80
Lunastuspalkkiot	287 617,13	316 632,28
Muut palkkiot	6 627 445,87	6 577 707,44
	15 218 934,15	15 631 138,13

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista ¹¹⁾
5 935,63
5 886,58
Korkotuotot ¹²⁾
93 155,37
95 101,84
Liiketoiminnan muut tuotot ¹³⁾
152 693,25
121 574,79
TUOTOT
15 470 718,40
15 853 701,34
Palkkiokulut
733 294,19
338 996,02
Hallintokulut
Henkilöstökulut
Palkat ja palkkiot 3 663 545,91 3 620 950,67
Henkilösivukulut
Eläkekulut 764 122,43 758 423,77
Muut henkilösivukulut 175 070,63 149 197,94
939 193,06 907 621,71
4 602 738,97 4 528 572,38
Muut hallintokulut
7 768 044,69 7 101 115,01
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä ¹⁴⁾
255 653,62
75 634,26
Liiketoiminnan muut kulut ¹⁵⁾
797 573,60
677 182,44
LIIKEVOITTO
1 313 413,33
3 132 201,23
Tuloverot ¹⁶⁾
349 950,43
817 629,46
TILIKAUDEN VOITTO
963 462,90
2 314 571,77

	31.12.2011	31.12.2010
T A S E		
V a s t a a v a a		
Saamiset luottolaitoksilta		
Vaadittaessa maksettavat	431 055,15	511 668,89
Saamistodistukset¹⁾		
Muilta	5 662 356,47	7 092 043,68
Osakkeet ja osuudet²⁾	353 878,93	353 878,93
Aineettomat hyödykkeet³⁾	1 619 623,11	1 846 751,00
Muut aineelliset hyödykkeet⁴⁾	85 577,22	142 302,95
Muut varat⁵⁾	2 928 500,39	3 028 659,04
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot⁶⁾	230 783,85	337 744,71
	<u>11 311 775,12</u>	<u>13 313 049,20</u>
V a s t a t t a v a a		
VIERAS PÄÄOMA		
Muut velat⁷⁾	474 845,09	2 202 376,25
Siirtovelat ja saadut ennakot⁸⁾	2 007 376,80	2 447 338,27
VIERAS PÄÄOMA yhteensä	2 482 221,89	4 649 714,52
OMA PÄÄOMA⁹⁾		
Osakepääoma	845 000,00	845 000,00
Ylikurssirahasto	1 691 534,45	1 691 534,45
Muut sidotut rahastot		
Käyvän arvon rahasto		
Käypään arvoon arvostamisesta	3 739,17	983,52
Vapaat rahastot		
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	2 195 511,38	2 195 511,38
Edellisten tilikausien voitto	3 130 305,33	1 615 733,56
Tilikauden voitto	963 462,90	2 314 571,77
OMA PÄÄOMA yhteensä	8 829 553,23	8 663 334,68
	<u>11 311 775,12</u>	<u>13 313 049,20</u>

Epäsuora rahoituslaskelma	2011	2010
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	1 313 413,33	3 132 201,23
Oikaisut		
Luovutusvoitot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	255 653,62	75 634,26
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut	-99 091,00	-100 988,42
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	1 469 975,95	3 106 847,07
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten		
lisäys (-)/vähennys (+)	207 119,51	-1 070 974,37
Lyhytaikaisten korottomien velkojen		
lisäys (+)/vähennys (-)	-2 387 306,21	203 141,44
	-2 180 186,70	-867 832,93
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-710 210,75	2 239 014,14
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	0,00	0,00
Maksetut verot	-130 136,85	-126 100,00
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	-840 347,60	2 112 914,14
Liiketoiminnan rahavirta	-840 347,60	2 112 914,14
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin	1 531 533,86	-1 302 540,86
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	28 200,00	-147 053,07
Investointien rahavirta	1 559 733,86	-1 449 593,93
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-800 000,00	-504 000,00
Rahoituksen rahavirta	-800 000,00	-504 000,00
Rahavarojen muutos	-80 613,74	159 320,21
Rahavarat tilikauden alussa	511 668,89	352 348,68
Sisäryhtiösulautumisen vaikutus	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden lopussa	431 055,15	511 668,89
	-80 613,74	159 320,21

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Yleiset periaatteet

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu noudattaen sijoitusrahastolakia, valtiovarainministeriön antamaa asetusta 820/20.8.2007 rahastoyhtiön tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä lakia luottolaitostoiminnasta ja siihen liittyvänä on noudatettu Rahoitustarkastuksen luottolaitoksien ja sijoituspalveluyrityksien tilinpäätöksiä koskevaa standardia 3.1 ja siihen liittyvää raportointistandardia RA 3.1.

Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Tuloslaskelman laatimista koskevat liitetiedot

Palkkiotuottojen kirjaamisessa noudatetut periaatteet

Palkkiotuottoihin kirjataan palkkiot, kun palvelu tai erillinen toimenpide on suoritettu. Palkkiotuoton määrä on saadun vastikkeen käypä arvo.

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Erään luetaan osakkeista ja rahasto-osuuksista saadut osinkotuotot ja voitto-osuudet sekä muut vastaavat tuotot, jotka maksetaan yhteisön voitonjakokelpoisista varoista. Osinkotuotot kirjataan, kun oikeus osinkoon on syntynyt. Tavanomaisesti osingonjaon kirjaamisperuste syntyy yhtiökokouspäätöksen perusteella.

Korkotuottojen kirjaamisessa noudatetut periaatteet

Korkotuottoihin merkitään vastaaviin "Saamiset luottolaitoksilta" kuuluvista tase-eristä saatavat korkotuotot.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

Erään kirjataan kaikki muut myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi luokitelluista tase-eristä tuloslaskelmaan kirjattavat erät paitsi näistä johtuvat korot ja osingot.

Taseen laatimista koskevat liitetiedot

Saamiset luottolaitoksilta

Erään luetaan luottolaitoksiin tehdyt talletukset. Vaadittaessa maksettavina saamisina pidetään saamisia, jotka on maksettava viimeistään vuorokauden kuluessa irtisanomisesta. Tase-erään ei merkitä jälkimarkkinakelpoisia luottolaitoksilta olevia saamisia. Tase-erään luetut rahoitusvarat luokitellaan arvostusta varten käypään arvoon arvostettaviksi rahoitusvaroiksi.

Saamistodistukset

Saamistodistuksia ovat kaikki jälkimarkkinakelpoiset velkainstrumentit, kuten valtion velkasitoumukset, kuntatodistukset, valtion ja muut julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat, pankkien sijoitustodistukset, yritystodistukset, pankkien ja yritysten liikkeeseen laskemat joukkovelka- ja vaihtovelkakirjalainat. Saamistodistukset on luokiteltu arvostusta varten myytävänä oleviksi rahoitusvaroiksi. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon vastaeränä taseen omassa pääomassa oleva käyvän arvon rahasto.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet on luokiteltu arvostamista varten myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi.

Myöhempi arvostaminen tapahtuu joko hankintamenoon tai jaksotettuun hankintamenoon. Jos näiden rahoitusvarojen arvo tilinpäätöspäivänä on arvonalentumisen johdosta jaksotettua hankintamenoa tai hankintamenoa alempi, alennetaan arvo arvonalentumistappiolla vähennettyyn jaksotettuun hankintamenoon.

Hankintamenoon arvostetaan käyttöomaisuuden luonteiset osakkeet ja osuudet.

Aineettomat hyödykkeet

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu vastikkeellisesti hankittujen atk-järjestelmien suunnittelumenot sekä huoneistojen perusparannusmenot. Poisto aika on 10 vuotta käyttöönotosta tai sitä lyhyempi taloudellinen käyttö aika.

Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineellisten hyödykkeet muodostuu kalustosta, joka esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetty hankintamenon määräisinä. Kaluston vuotuinen poisto on 25%:n meno jäännöksestä.

Tase-eriä koskevat liitetiedot

1) SAAMISTODISTUKSET	2011	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Sijoitustodistukset				
Liikkeeseenlaskija/ rahoitusvälineryhmä				
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat				
Myytavissä olevat, joille ei kerrytetä korkoa		5 662 356,47	0,00	5 662 356,47
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat sijoitustodistukset yhteensä		5 662 356,47	0,00	5 662 356,47

1) SAAMISTODISTUKSET	2010	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat				
Myytavissä olevat, joille ei kerrytetä korkoa		7 092 043,68	0,00	7 092 043,68
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat sijoitustodistukset yhteensä		7 092 043,68	0,00	7 092 043,68

2) OSAKKEET JA OSUUDET	2011	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet muissa yrityksissä				
Myytavissä olevat		0,00	353 878,93	353 878,93
Osakkeet ja osuudet yhteensä		0,00	353 878,93	353 878,93
joista hankintamenoa arvostetut		0,00	353 878,93	353 878,93

2) OSAKKEET JA OSUUDET	2010	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet muissa yrityksissä				
Myytavissä olevat		0,00	353 878,93	353 878,93
Osakkeet ja osuudet yhteensä		0,00	353 878,93	353 878,93
joista hankintamenoa arvostetut		0,00	353 878,93	353 878,93

3) AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2011	IT-kulut	Muut	Yhteensä
Aineettomat hyödykkeet		1 591 423,11	28 200,00	<u>1 619 623,11</u>

3) AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2010	IT-kulut	Muut	Yhteensä
Aineettomat hyödykkeet		1 790 351,00	56 400,00	<u>1 846 751,00</u>

3-4) AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET	2011	Aineettomat hyödykkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.		1 931 351,00	248 925,23	2 180 276,23
+ lisäykset tilikautena		0,00	0,00	0,00
- vähennykset tilikautena		0,00	-52 849,52	-52 849,52
+/- siirrot erien välillä				
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		-227 127,89	-3 876,21	-231 004,10
+/- tilikauden arvonalennukset ja niiden palautukset				
+ Vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden alussa				
- kertyneet poistot 1.1.		-84 600,00	-106 622,28	-191 222,28
- kertyneet arvonalennukset 1.1.				
+ kertyneet arvonorotukset 1.1.				
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden palautukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.		1 619 623,11	85 577,22	<u>1 705 200,33</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.		1 846 751,00	142 302,95	<u>1 989 053,95</u>

3-4) AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET	2010	Aineettomat hyödykkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.		141 000,00	101 872,16	242 872,16
+ lisäykset tilikautena		1 790 351,00	147 053,07	1 937 404,07
- vähennykset tilikautena		0,00	0,00	0,00
+/- siirrot erien välillä				
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		-28 200,00	-47 434,26	-75 634,26
+/- tilikauden arvonalennukset ja niiden palautukset				
+ Vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden alussa				
- kertyneet poistot 1.1.		-56 400,00	-59 188,02	-115 588,02
- kertyneet arvonalennukset 1.1.				
+ kertyneet arvonorotukset 1.1.				
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden palautukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.		1 846 751,00	142 302,95	<u>1 989 053,95</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.		84 600,00	42 684,14	<u>127 284,14</u>

5) MUUT VARAT	2011	Muut erät	Yhteensä
Muut saamiset		<u>2 928 500,39</u>	<u>2 928 500,39</u>

5) MUUT VARAT	2010	Muut erät	Yhteensä
Muut saamiset		<u>3 028 659,04</u>	<u>3 028 659,04</u>

6) SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT 2011	Korot	Muut erät	Yhteensä
Siirtosaamiset	0,00	230 783,85	<u>230 783,85</u>
joista ulkomaan rahan määräisiä	0,00	0,00	0,00
Maksetut ennakot	0,00	0,00	<u>0,00</u>

6) SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT 2010	Korot	Muut erät	Yhteensä
Siirtosaamiset	0,00	337 744,71	<u>337 744,71</u>
joista ulkomaan rahan määräisiä	0,00	0,00	0,00
Maksetut ennakot	0,00	0,00	<u>0,00</u>

7) MUUT VELAT	2011	Pakolliset varaukset	Muut erät	Yhteensä
Pakolliset varaukset ja muut velat		0,00	0,00	<u>0,00</u>
Muut erät				
Maksujenvälitys			0,00	0,00
Muut			474 845,09	474 845,09
				<u>474 845,09</u>

7) MUUT VELAT	2010	Pakolliset varaukset	Muut erät	Yhteensä
Pakolliset varaukset ja muut velat		0,00	0,00	<u>0,00</u>
Muut erät				
Maksujenvälitys			0,00	0,00
Muut			2 202 376,25	2 202 376,25
				<u>2 202 376,25</u>

8) SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	2011	Korot	Muut erät	Yhteensä
Siirtovelat		0,00	2 007 376,80	2 007 376,80
Saadut ennakot		0,00	0,00	0,00
				<u>2 007 376,80</u>

8) SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	2010	Korot	Muut erät	Yhteensä
Siirtovelat		0,00	2 447 338,27	2 447 338,27
Saadut ennakot		0,00	0,00	0,00
				<u>2 447 338,27</u>

9) OMAN PÄÄOMAN ERIEN MUUTOKSET 2011	1.1.2011	muutokset	31.12.2011
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma	845 000,00	0,00	<u>845 000,00</u>
Ylikurssirahasto	1 691 534,45	0,00	<u>1 691 534,45</u>
Muut sidotut rahastot			
Käyvän arvon rahasto	983,52	2 755,65	<u>3 739,17</u>
Vapaat rahastot			
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	2 195 511,38		
Lisäykset		0,00	
Vähennykset		0,00	
			<u>2 195 511,38</u>
Edellisten tilikausien voitto	1 615 733,56		
Lisäykset, edellisen tilikauden tuloksesta		2 314 571,77	
Vähennykset, osingonjako		-800 000,00	
			<u>3 130 305,33</u>
Tilikauden voitto	2 314 571,77		
Vähennykset, siirto edellisten tilikausien voittoon		-2 314 571,77	
Lisäykset, tilikauden voitto		963 462,90	
			<u>963 462,90</u>
Oma pääoma yhteensä	8 663 334,68	166 218,55	<u>8 829 553,23</u>
9) OMAN PÄÄOMAN ERIEN MUUTOKSET 2010	1.1.2010	muutokset	31.12.2010
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma	845 000,00	0,00	<u>845 000,00</u>
Ylikurssirahasto	1 691 534,45	0,00	<u>1 691 534,45</u>
Muut sidotut rahastot			
Käyvän arvon rahasto	21 019,87	-20 036,35	<u>983,52</u>
Vapaat rahastot			
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	2 195 511,38		
Lisäykset		0,00	
Vähennykset		0,00	
			<u>2 195 511,38</u>
Edellisten tilikausien voitto	1 669 853,11		
Lisäykset, edellisen tilikauden tuloksesta		449 880,45	
Vähennykset, osingonjako		-504 000,00	
			<u>1 615 733,56</u>
Tilikauden voitto	449 880,45		
Vähennykset, siirto edellisten tilikausien voittoon		-449 880,45	
Lisäykset, tilikauden voitto		2 314 571,77	
			<u>2 314 571,77</u>
Oma pääoma yhteensä	6 872 799,26	1 790 535,42	<u>8 663 334,68</u>

9) OSAKEPÄÄOMA		2011	2010
Osakepääoma	€	845 000,00	845 000,00
Osakkeiden nimellisarvo	€	ei ole	ei ole
Osakkeiden lukumäärä	kpl	2 550	2 550
Yhtiön vähimmäispääoma	€	422 500,00	422 500,00
Yhtiön enimmäispääoma	€	1 690 000,00	1 690 000,00

Kaikilla yhtiön osakkeilla on yhtäläinen äänivalta, osakesarjoja on yksi.

Lunastuslausekkeen mukaan usean osakkaan halutessa käyttää lunastusoikeuttaan on osakkeet jaettava halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Lunastushinta on siirtäjän ja siirronsaajan sopima hinta tai vastikkeettomassa saannossa osakkeen viimeiseen tilinpäätökseen perustuva arvo.

Tuloslaskelman eriä koskevat liitetiedot

10) Palkkiotuotot	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Palkkiotuotot sijoitusrahastotoiminnasta	8 591 488,28	9 053 430,69
Palkkiotuotot omaisuudenhoidosta	6 627 065,87	6 577 047,44
Muut palkkiotuotot	380,00	660,00
Palkkiotuotot yhteensä	15 218 934,15	15 631 138,13

11) TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	0,00
Omistusyhteisyryksistä	0,00	0,00
Myytavissä olevista sijoituksista	5 935,63	5 886,58
Osinkotuotot yhteensä	5 935,63	5 886,58

12) KORKOTUOTOT	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Saamisista luottolaitoksilta	7 051,85	389,99
Saamistodistuksista	86 103,52	94 711,85
Rahoitusvarojen luovutuksista	0,00	0,00
Korkotuotot yhteensä	93 155,37	95 101,84

13) Liiketoiminnan muut tuotot	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Muut tuotot	152 693,25	121 574,79
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	152 693,25	121 574,79

14) Poistot ja arvonalantumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Aineettomista hyödykkeistä		
Suunnitelman mukaiset poistot	227 127,89	28 200,00
Aineellisista hyödykkeistä		
Suunnitelman mukaiset poistot	28 525,73	47 434,26
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	255 653,62	75 634,26

15) Liiketoiminnan muut kulut	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Vuokrakulut	558 226,46	472 020,34
Tarkastus- ja valvontamaksut (sisältää tilintarkastajalle maksetut palkkiot)	131 582,25	123 995,77
Jäsenmaksut	30 277,04	5 660,63
Muut kulut	77 487,85	75 505,70
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	797 573,60	677 182,44

15.1) Tilintarkastajalle maksetut palkkiot	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Tilintarkastus	15 477,48	10 121,61
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	38 853,28	50 938,17
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	12 239,56	6 877,86
Tilintarkastajalle maksetut palkkiot yhteensä	66 570,32	67 937,64

16) Tuloveroja koskevat liitetiedot	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Verotettavaan tuloon perustuva vero	349 950,43	817 629,46
Tuloslaskelmaan kirjaamaton laskennallinen vero käyvän arvon rahastosta	916,10	255,72

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuut	31.12.2011	31.12.2010
---------------------	-------------------	-------------------

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-perusvakuutuksella Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiolassa ja lisäeläketurva Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiolassa.

Arvonlisäverovastuut	31.12.2011	31.12.2010
Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä vastuu (AVL 188 §)		
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	391 994,15	2 028 044,66
Muiden yritysten puolesta	-562 418,37	1 800 411,36
	-170 424,22	3 828 456,02

Palvelumaksuvastuut	31.12.2011	31.12.2010
Saman konsernin yrityksille		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat palvelumaksut	343 056,00	345 056,00
Viiden vuoden kuluessa maksettavat palvelumaksut	1 372 224,00	1 372 224,00
Yli viiden vuoden kuluttua maksettavat palvelumaksut	461 016,00	804 072,00
Palvelusopimukset eivät ole kesken sopimuskauden purettavissa.		

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	31.12.2011	31.12.2010
Takaukset ja pantit	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	31.12.2011	31.12.2010
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00

Henkilöstöä, johtoa ja lähipiiriä koskevat liitetiedot

Henkilökunnan lukumäärä	31.12.2011	31.12.2010
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö 31.12.	49	46
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö keskimäärin	47	46
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö 31.12.	3	2
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö keskimäärin	3	1
Määräaikainen henkilöstö 31.12.	3	4
Määräaikainen henkilöstö keskimäärin	3	5

Johdon palkat ja palkkiot sekä rahallainat	31.12.2011	31.12.2010
Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja palkkiot	Ei esitetä (KPA 2:8,4\$)	
Hallituksen varsinaiset jäsenet	Ei esitetä (KPA 2:8,4\$)	
Ei myönnetty johdolle rahallainoja		

Rahallainat, vastuut sekä vastuusitoumukset yhtiön lähipiiriin kuuluvalla	31.12.2011	31.12.2010
Ei myönnetty		

Lähipiiriliiketoimet (KPA 2 luku 7 b §)

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Konserniin kuuluvaa yhtiötä koskevat liitetiedot

Sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, joka laatii konsernitilinpäätöksen suurimmasta konsernista johon yhtiö kuuluu

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, kotipaikka Espoo
Emoyrityksen tilinpäätös saatavissa osoitteessa www.tapiola.fi

Sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, joka laatii alakonsernitilinpäätöksen konsernista joka sisältyy edellisessä kohdassa tarkoitettuun konserniin ja johon yhtiö kuuluu

Tapiola Pankki Oy
Emoyrityksen tilinpäätös saatavissa osoitteessa www.tapiola.fi

TUNNUSLUVUT

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010	1.1.-31.12.2009
<i>Liikevaihto, milj. euroa</i>	15,5	15,9	12,0
<i>Liikevoitto liikevaihdosta, %</i>	8,5	19,8	4,5
<i>Kulu/Tuotto -suhde</i>	0,9	0,8	1,0

VAKAVARAISUUTTA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
<i>Oman pääoman tuotto (ROE) %</i>	11,0	29,8	6,8
<i>Koko pääoman tuotto (ROA) %</i>	7,8	20,9	5,4
<i>Omavaraisuusaste %</i>	78,1	65,1	77,8
<i>Vakavaraisuussuhde, % Basel II</i>	22,6	25,9	37,6

MUUT LIITETIEDOT	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
<i>Rahastopääomat, milj. euroa</i>	1 667,8	1 810,4	1 594,2
<i>Markkinaosuus, %</i>	3,0	2,9	2,9
<i>Osuudenomistajien lukumäärä</i>	52 993	50 872	44 834
<i>Varainhoidon hallinnoidut asiakasvarat, milj. euroa</i>	6 408,8	5 893,0	5 564,0

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

1) Keskeiset tuloslaskelmaerät

Liikevaihto = tuloslaskelman erä "Rahastoyhtiötoiminnan tuotot"

2) Oman pääoman tuotto prosentteina (ROE)

$$\frac{\text{Liikevoitto} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

3) Koko pääoman tuotto prosentteina (ROA)

$$\frac{\text{Liikevoitto} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

4) Omavaraisuusaste prosentteina

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen

$$\frac{\text{kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Taseen loppusumma

5) Kulu-tuotto -suhde

$$\frac{\text{Palkkiokulut} + \text{Korkokulut} + \text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Rahastoyhtiötoiminnan tuotot}}$$

Rahastoyhtiötoiminnan tuotot

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2011 ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 27. päivänä helmikuuta 2012

Jari Eklund
hallituksen puheenjohtaja

Juha-Pekka Halmeenmäki

Hanna Hiidenpalo

Harri Lauslahti

Tapio Oksanen

Janne Pesonen

Tom Liljeström
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 13. päivänä maaliskuuta 2012

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Jukka Paunonen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Tapiola Varainhoito Oy:n yhtiökokoukselle sekä Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen osuudenomistajille

Olemme tilintarkastaneet Tapiola Varainhoito Oy:n ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen kirjanpidon, tilinpäätökset, toimintakertomukset ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2011. Tilinpäätökset sisältävät taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot sekä rahastoyhtiön osalta lisäksi rahoituslaskelman.

Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot ovat: Tapiola Korkomaailma, Tapiola 2015, Tapiola 2020, Tapiola 2025, Tapiola 2035, Tapiola 2045, Tapiola Maailma 20, Tapiola Maailma 50, Tapiola Maailma 80, Tapiola Eurooppa, Tapiola Kuluttaja, Tapiola Hyvinvointi, Tapiola Kasvu, Tapiola Lyhytkorko, Tapiola Pitkäkorko, Tapiola High Yield, Tapiola Kehittyvät markkinat, Tapiola USA, Tapiola Infra, Tapiola Yrityskorko, Tapiola Japani, Tapiola Suomi, Tapiola Aasia-Tyynimeri, Tapiola Kassakorko, Tapiola Itä-Eurooppa, Tapiola Suoja, Tapiola Osinko, Tapiola Kehittyvät korkomarkkinat, Tapiola ETF Osake sekä Tapiola ETF Korko.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa rahastoyhtiön ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että rahastoyhtiön ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko rahastoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus rahastoyhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on rahastoyhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon rahastoyhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovelletujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että Tapiola Varainhoito Oy:n ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen tilinpäätökset ja toimintakertomukset antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot sekä rahastoyhtiön että sen hallinnoimien sijoitusrahastojen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomusten ja tilinpäätösten tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoossa 13. päivänä maaliskuuta 2012
PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Jukka Paunonen
KHT

Tapiola-ryhmä
Käyntiosoite: Revontulenkuj 1
02100 Espoo
Postiosoite: 02010 Tapiola
Puh: (09) 4531
Faksi: 02060 51084
www.tapiola.fi